

FORMA MINORUM

„A hit szükségképpen egyházi hit”

Nekünk, akik a keresztény létértelmezés és egyben a Jézus Krisztushoz tartozás meghatározóan Assisi Szent Ferencet is mellénk rendelte segítőként, különösen kiemelt időket élünk október napjaiban. Nem pusztán a tranzitus miatt.

Talán üdvtörténeti szempontból is egészen kiemelkedő eszményre emlékezünk. A II. vatikáni zsinat 50 éve indította el világtörténelmet formáló munkáját. Valószínű, hogy a hit évének meghirdetése is ennek a folyamatnak a része. Tehát biztosra vehetjük, hogy az elkövetkező év a FVR-nek is meghatározó. Minden biztonnal valamennyit megfogalmazni is képesek lennénk, de igen fontos szempontként jelölöm meg a nyitottságot, ami az idők jeleként elénk adott isteni irányítást folyamatosan megadja. Nem pusztán hasznos, de egyben üdvösnek látszó cselekménynek ajánlom – remélem, hogy nemcsak a képzési felelősi csőlátás mondatja velem – az elkövetkező időre a II. vatikáni zsinat körülményeiről és dokumentumairól való beszélgetést. Kiemelten is ajánlatos – bár nem zsinati dokumentum, de a zsinat szellemét megjelenítő eligazítás – a Christifideles laici pápai írás tanulmányozását is segítséi szándékkal lapozgatni. Elképzelhető, hogy közelebb jutunk kívánatos összefüggések feltárulkozásához, ha odafigyelve megpróbáljuk a magunk életére is értelmezni a ferences atya meghökkentő gondolatát:

„A társadalmi bünt még mindig nehezen érti a legtöbb keresztény, mert nem tanítottak bennünket arra, hogy felismerjük bűnrészességünket az intézményes gonoszban vagy abban, amit a pápa „intézményi (strukturális) bűnöknek” nevez. Könnyebb számba venni és megvallani a „piszkos gondolatokat.

Amíg a következményekkel vagy a tünetekkel foglalkozunk, amíg gyorstapaszt alkalmazunk, addig az emberek vallásosnak tartanak bennünket. Vallásos dolog megetetni az éhezőket. Amíg pénzt adunk a szegényeknek, gyógyítjuk a beteget, vigaszt kínálunk, addig az emberek boldogan jámboroknak, keresztényeknek és irgalmas szívűeknek tartanak minket.

Ám amint az okokkal kezdünk foglalkozni, politikusoknak bélyegeznek bennünket.

73.

2012. október

Komáromi János:

**„A hit
szükségképpen
egyházi hit”**

Dr. Boda László

**Az
újraevangelizálás
feladata
Európában**

OLI segédanyagból:

**A közösség
küldetése**

Komáromi János:

**A nemiség
személytelenségé-
ben érlelődő jövő**

Szent Ferenc:

**Az erények
köszöntése**

Komáromi Istvánné:

Hol vagyok én?

Ennek ellenére haszontalan vég nélkül foglalkozni a tünetekkel. Végül fel kell tennünk a kérdést: Mi okozza az emberek elnyomását? Vagy: Miért olyan éhes a világ nagy része? Ezután talán a multinacionális vállalatokról kezdünk beszélni, vagy a katonai-ipari összefonódásról. Erre megszólal a véscsengő: politikai nyelvet használunk, és az emberek nem ezt akarják hallani, ez nem vallásos. Ekkor döntenünk kell: valóban azt akarjuk megtudni, hogy miért szegények az emberek, és hogy hosszú távon mivel segítjük őket valójában? Ha úgy határozunk, hogy készek vagyunk a komoly küzdelemre, a társadalmi bűnt kell célba vennünk. A problémát bonyolítja a tény, hogy gyakran öntudatlanul mindannyian részei vagyunk a társadalmi bűnöknek. Senki sem makulátlan.” (Richard Rohr OFM: Jób és a szenvedés misztériuma 150-151. old. – Ursus Libris 2007.)

Mint hogy a hit évének meghirdetése is kiemelt figyelemre szólít, ezért természetes következményként felmerülnek olyan kérdések, amik néha nehéz helyzetbe hoznak. Ilyen pl.: Mind a mai napig sokan egyenlőségjelet tesznek „vallásos válaszok és hit között. A hit azonban nem azt jelenti, hogy megvannak a válaszaink, hanem azt, hogy hajlandók vagyunk válaszok nélkül élni.”

(Richard Rohr OFM: Jób és a szenvedés misztériuma 94-95. old. – Ursus Libris 2007.)

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a hitből következő válaszkísérleteket el kell hagynunk. Hiszen minden személyes találkozáshoz is elengedhetetlen az önismeretből is következő feltárulkozás. Ezért fogalmaz így Joseph Ratzinger, a jelenlegi pápa, XVI. Benedek:

„A hit aktusa az emberi én legmélyén gyökerező személyes mozzanat. Ám éppen mert oly nagyon személyes, egyben a kapcsolatteremtés aktusa. Az én lénye legmélyén mindig egy *te*-re vonatkozik és viszont: Valódi, „közösséggé” váló viszony csak az egyén bensőjéből születhet. A hit aktusa – mint mondtunk – a Jézus látásában való részesedés, Jézusra támaszkodás; János, aki Jézus „keblére hajolt”, a hit igazi, valódi jelentésének szimbóluma. A hit: közösség Jézussal és megszabadulás az igazsággal szembeszegülő elnyomás alól, válaszul az Atyának a szeretetet, a létet, a *világot* felülmúló megváltásunk Igenjére, saját énem kiszabadulása önnön béklyójából.

A hit legbensőbb lényege eszerint az együttlét valakivel, kitörés az én beteg elszigeteltségéből. A hit aktusa, a megnyílás a távlatokra, szubjektivitásom ajtajának feltörése, amiről Pál a következőket mondja: „Élek, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem” (*Gal 2,20*). A megszabadított én egy nagyobb, új én-ben találja magát. Pál az első én kiszabadulásának és egy nagyobb én-ben való feltámadásának folyamatát „újjászületés”-ként írja le. A megújult én-ben, mely felé haladva a hit megszabadít, nemcsak Jézussal egyesülök, hanem mindazokkal, akik ugyanezt az utat járták végig. Más szóval: a hit szükségképpen egyházi hit. Az egyház *mi*-közösségén belül él és tevékenykedik együtt Jézus Krisztus kollektív én-jével. Ebben az új szubjektumban leomlik az én és a másik közti fal; a fal, amely szubjektivitásomat elválasztja a tárgyi világtól, és számomra hozzáférhetetlenné teszi azt; a fal az én és a lét mélye közt. Ebben az új szubjektumban együtt vagyok Jézussal, és ugyanakkor az egyház valamennyi tapasztalatának is birtokába jutok, sajátomná lesznek.”

(Joseph Ratzinger: Krisztusra tekintve – Vigília Kiadó, Budapest 1993, 29. old.)

Nagy valószínűséggel Assisi Szent Ferenc a hitnek ezzel a tisztaságával közli az Intelmek elején:

¹⁴Nos tehát emberek fia, meddig leszte még nehéz szívvel? ¹⁵Miért nem ismeritek meg az igazságot és miért nem hisztek Isten Fiában? ¹⁶Íme, nap nap után megalázza magát, mint akkor, mikoron királyi trónjáról a Szűz méhébe szállott alá; ¹⁷nap nap után közénk jön alázatos külsőben; ¹⁸nap nap után leszáll Atyja öléről az oltárra és a pap kezébe adja magát. ¹⁹És mint egykoron valódi testében jelent meg a szent apostoloknak, azonképpen most a szent kenyérben mutatja meg magát nekünk. ²⁰És miként az apostolok testi szemeikkel csak testét látták, de lelki szemeikkel szemlélve Istennek hitték őt, ²¹akként mi is, bár testi szemünkkel csak a kenyeret és a bort látjuk, fontoljuk meg és higgyük szilárdan, hogy ez az ő élő és valóságos teste és vére. ²²Így marad az Úr mindenkoron híveivel, amint maga mondja: *Íme, én veletek vagyok a világ végezetéig.*”

Szeretettel János testvéretek

Dr. Boda László: Az újraevangelizálás feladata Európában

A keresztény misszionáriusok apostoli útjaikkal, és többnyire vérükkel járultak a kialakuló és a középkorban megszilárduló Európához. Az egyház nevelője lett Európának. A felvilágosodás megindította az egyháztól való elszakadás folyamatát, a kultúra autonómmá válását. A szekularizálódás Európában is annyira érezhetővé vált, hogy a jelen átmeneti állapotban Claude Geffré így jellemzi a francia tapasztalatot: Isten nélküli világban kell Isten jelenlétében élni.

Amint a missziókban a nem európai kontinenseken tisztázásra vár az Evangélium inkulturációjának (Az Evangélium beépítése a népek kultúrájába) posztkolonialista gyakorlata, úgy merül fel az európai térségben az evangelizáció új lehetőségének kutatása, miután az egyház a II. vatikáni zsinatot követően a modern világba kíván beilleszkedni. Van-e erre esélye ökumenikus kapcsolatban a keresztény egyházakkal? A behatóbban elemzett változások egyértelműen reménykeltőek. Kelet-Európa felszabadult a pártállamok nyomása alól. A „hallgató egyházak” újra megszólalnak. A krakkói Tischnerrel ugyan még csak „vákuumról” lehet beszélni. De a kereszténység esélyei újra adva vannak.

A katolikus egyházban kontinensünk „újraevangelizálása” jelszó lett, mellyel az Európai Püspökök Konferenciája (CCEE), főként 1980-tól rendszeresen foglalkozott. Mindez úgy fogható fel, mint az 1991-es Római Európa-szinódus előkészítése. Ezek a szimpóziumok fölvezetnek Európára újraevangelizálásának feladatát, egységben a keresztény egyházakkal. Fölméri a szekularizáció és a szekularizmus európai jelenségét, szakemberek közreműködésével (pl. Schasching, Valadier) és ehhez szabják a feladatokat.

Külön figyelmet érdemel Franz König bíboros előadása, amely Európa evangelizálásának feltételeit és szükséges voltát vizsgálja. Érthető módon nem a gazdasági, politikai és katonai érdekeltégű Európát vizsgálja, hanem azt, melyet a keresztények kulturális és vallási fogalomként használnak, amelybe azonban Assisi Szent Ferenc és Savonarola, Nagy Albert és Galilei, Szent Ágoston és Luther egyaránt beletartozik. Ez az Európa antropológiailag meglehetősen kevert kontinens, amely nemzeti és faji sokféleségében igényli az egységet. Sokat köszönhet a zsidó vallásosságnak, a görög kultúrának és a Római Birodalom örökségének. Ezt a kontinenst nem lehet elszakítani keresztény gyökereitől, múltjától. Ez az Európa a világmisszió központja volt, s ma is lényeges pontja a misszióknak. Utal azonban arra, hogy maga az európai püspökök közös nyilatkozata ismeri el és emeli ki újra a II. Vatikánum után, milyen fontosnak tartja a világegyház részegyházainak sajátos kulturális arculatát és igényeit, s azt, hogy közöttük az evangelizálás – megőrizve a hit egységét – le kell vesse európai öltözetét. Ez az öltözet persze jelképes szó, és jelenti a sajátosan európai gondolkodásmódot, az itteni szokásokat, a gazdasági élet és a politika modelljét, a művészeti ízlést és az egész életformát. Európának ugyanakkor öntudatra kell ébrednie. Föl kell fedeznie keresztény gyökereit és kultúráját. Föl kell ismernie újra a keresztény emberkép értékét, és azt, hogy mit jelentett számára az Evangélium. Megállapítja, hogy korunk a hanyatló antik világot idézi a maga birtoklás- és élvezetkultuszával, a luxus életvitel vágyával és a korrupcióval. Annak a romlott világnak a kereszténység hozta el a megváltást. Ilyen talaj vár az újraevangelizációra Európában is. Ehhez járul Nyugaton a kételkedés szelleme, Keleten pedig a materialista nevelés nyomasztó öröksége.

Ha alkalmazni kívánjuk az inkulturáció fogalmának és esélyeinek tanulságát, nem lehet meghátrálni a feladat elől, hogy kiemeljük azokat a főbb témákat, melyek az európai jelenben érdeklődésre számíthatnak, elsősorban a Bibliát említve.

A Teremtés könyvének kezdeti fejezetei ma is felfokozott érdeklődést keltenek, ha avatott magyarázat kíséri az üzenetet. Újra fölfedezzük ugyanis a teremtés tanának kivételes értékét. Hiszen

Szent Anna
Templom

semmiféle monizmus nem képes magyarázatot adni arra, hogy az ember értelmes, szabad és önálló lény, akinek hatalmában van még az is, hogy megtagadja Teremtőjét, s hogy elpusztítsa a kiváltságos bolygót: hazáját, a Földet. Vajon hol van az a monizmus – akár materialista, akár spiritualista – amely így meg tudná értetni, hogy az ember nem „része” az Őselvnek, hanem „teremtménye”, a maga önálló döntésre képes és világformálásra hivatott lényével? A *New Age* és az ázsiai missziók együttes tapasztalata, hogy mennyire fogékony a mai ember – Európában is! – arra az alapvető hármass harmóniára, amely a Teremtés könyvének kezdeti fejezeteit átjáró üzenet: *harmónia Istennel, harmónia az embertársakkal és harmónia a természettel*. Utóbbi a környezetvédelem teológiai megalapozása.

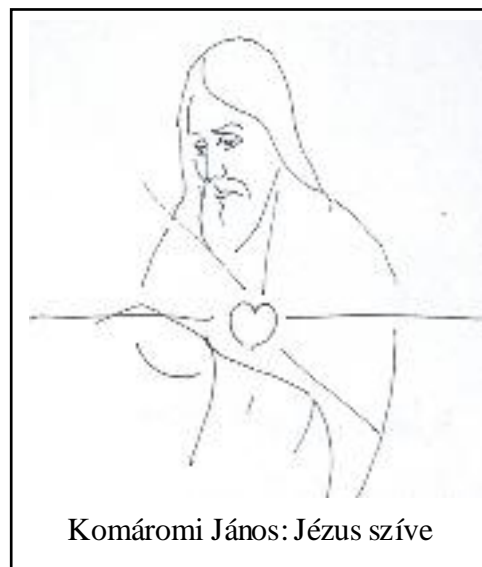
Az Újszövetség középponti alakja az üdvösségtörténet főszereplője *Jézus Krisztus*. Hatása még a modern és a kezdődően posztmodern Európában is olyan, hogy az kiváltja az újkor antitézisének mai képviselőiben az ellenállást. Ő a keresztény hit inkulturálásának középpontja, amint azt az Európa-szinódus is leszögezi.

Az erkölcsi értékek nyomasztó állapotba kerültek a szekularizált Európában. Ezt nem csupán a teológusok, hanem a szociológusok is megállapítják. Mert a bűnös cselekedetknél rosszabb a normák zűrzavara és eltájolódása, amely Nyugaton másfajta szellemi nyomásra következett be. Hiszen a felvilágosodás értékes eredményeit nem tagadhatjuk, de észre kell vennünk, milyen következetesen támad egyes ateista filozófusaiban az erkölcs ellen. Isten és az erkölcs ügye a tapasztalat szerint mélyen összefügg. Kant még nyitva hagyta a kaput a transzcendens felé, és megkísérelte az erkölcs immanens igazolását a lelkiismerettel együtt. A 20. század ateista vonulata azonban nem elégedett meg azzal, hogy az erkölcs igazolhatóságát kétségbe vonta és száműzte azt a pszichológia területére. Carnap hírhedt kijelentése például az erkölcsi parancsot – a Tízparancsolatot – is az értelmetlen beszéd területére száműzte.

A jelenlegi Európa tehát erkölcsi válságban van, mégpedig az értékeket illetően. Mivel a valláshoz az erkölcsi normák követelménye is hozzátartozik – a kereszténységhez mindenképpen –, érthető, ha a gyógyítás innen várható. Minthogy pedig az erkölcs a kultúra klasszikus értelmezésében a jó alapértékéhez kapcsolódik, egyben inkulturációs feladatot is jelent. Az evangelizáció tehát nem csupán a hitre vonatkozik, hanem az erkölcsi értékekre is (pl. igazság, szeretet).

Korunkban egészen kiemelt jelentősége van az *energetikai aszkézisnek*, melyre neves közgazdászok és a környezetvédelem gondolkodói egyaránt hivatkoznak. A Nyugat és a Kelet gyakorlati materializmusának és élvezetelvű „konzumhedonizmusának” bódulatában azonban a legtöbb ember hallani sem akar az aszkézisről. A kábítószeres fenyegetése hovatovább már a kontinensek háborúját idézi, elsősorban a fehér ember pusztítását célozza meg (ennek Dél-Amerikában már lappangó filozófiája van). S honnan várhatja Európa a legszélesebb körű szervezett ellenállását ebben a tekintetben? Az egyházra és az egyházakra vár a feladat, hogy az egyetemes emberi pedagógiára és az Evangéliumra hivatkozva neveljék Európát arra az *önfegyelemre*, amely a görög etikának is hagyatéka. Enélkül nincs igazi emberi kibontakozás, sem hiteles közösségi élet, sem eredményes környezetvédelem, csak az élvezet és a birtoklásvágy filozófiája, a szex és a kábítószer mesterséges mennyországa.

A kereszténység humanizálta Európa számára a nemiséget, a pogány római élvezetkultusz és a barbár ösztönösség fölébe emelkedve. Jézus Krisztus szüntette meg a házasságban a férfi patriarchális jogainak privilégiumát. Az evangéliumi szeretet kölcsönössége adta meg a további alapokat. A középkor a lovagi eszménnyel járult hozzá a női méltóság elismeréséhez. A barokk – mint arra Castiglione a tanú – az érosz megtalálható. (Az érosz meghatározása a Katolikus

Komáromi János: Jézus szíve

lexikonban K. Rahner szerint: „Az emberi személy legmélyéről jövő nyitottság, vágy, mely által Isten meg nem érdemelt ajándékának, a szeretetnek ünnepélyes elfogadására képes”) keresztény ihletésű kultúráját alakította ki, szemben a pőre szexszel, amely tipikusan az elvallástalanodó kor terméke. Németh László, az író mutatott rá erre a jellegzetesen keresztény értékre: a nemiség olyan szublimálására, amely egészen a misztika magaslatáig ér, melyet a mai teológia a „megszentelt szexualitás” névvel fémjelez.

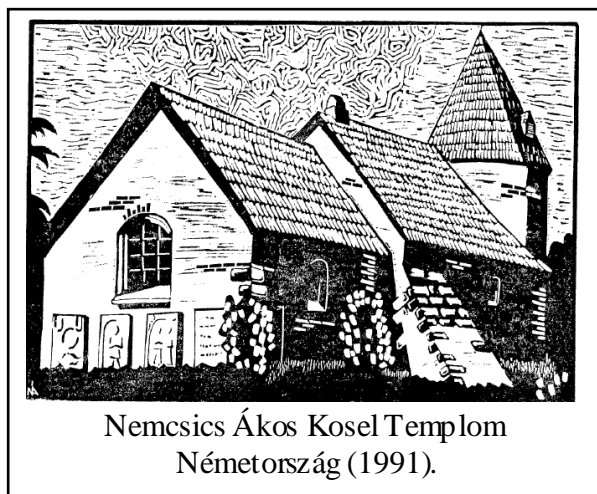
Ugyanakkor ez a megújuló Európa követeli meg a keresztény hit és erkölcs inkulturációjában az *evangéliumi toleranciát*, melynek Jézus Krisztustól hitelesített alaptétele: határozottan néven nevezni a bűnt és irgalmasnak lenni a bűnös iránt, ha az kész a bűnbánatra és a megtérésre. Tisztázni kell azonban, hogy a kereszténység hűséges marad alapvető evangéliumi normáihoz. A tolerancia nem a norma megtagadása, hanem annak emberséges alkalmazása (például a házasságban is). S erre a toleranciára az új életre kelő, új korszakot nyitó Európa átmeneti krízisállapotában különösképpen szükség van.

Peter Hünermann meggyőző tanulmányában rámutat arra, hogy milyen nyomasztó következményei vannak – főként Oroszországban – a pártállam gyámkodásának, amely kitermelte az *emberi kiskorúságot*. Nem támogatta az önálló és felelős döntésre hivatott emberi személy kibontakozását. Nyugatról nézve higgadtabban és tisztább tekintettel tudja megítélni, mit jelentett az, amikor ebben a környezetben az egyházak erkölcsi tekintélye az ateista nevelés következtében leértékelődött. Az egyház és a kereszténység mintegy a társadalmi élet peremére szorult. Vizsgálódását elsősorban a volt Szovjetunióra összpontosítja, amely a jelenben alakul át pluralista demokráciává, de megállapításai a lényegét tekintve a közép-keleti térségre szintén érvényesek, jóllehet különbségek ott is voltak és vannak.

Joggal hívja föl a figyelmet a „*valódi szabadság*” jelentésére, melyet a kereszténység mindig komolyan vett, kiemelve a belső szabadság felelősségtudatának fontosságát, amely az egyházon belül „a felelős keresztények nagykorúságát” segíti kibontakozni. Hünermann rámutat egy nagyfontosságú feladatra, melyben az egyház és a kereszténység segítséget nyújthat a demokratizálódó keleti államoknak. Ez „az emberi jogok újkori etoszának (erkölcs, cselekvésmód) kialakítása”. Evangelizációs feladat tehát az emberi jogok inkulturálása, elsősorban a keleti országokban, ahol e jogok etosza nem vált közkinccsé. A megújuló Európában azonban csak annak a szónak van hatása, melyet az életforma hitelesít. Az egyház vallja a tanúságtétel fontosságát. S Hünermann utal arra, hogy mi ebben az eredményes inkulturáció fedezete: „az újkor embere elvárja, hogy ez a sajátos, keresztény etosz beváljék, mint a sikeres személyes és közösségi élet alapja”.

Van-e tehát esélye a kereszténységnek a megújuló Európában? Hans Bucheim határozottan fogalmaz: „Európa szellemi kultúrája és politikai-morális civilizációja keresztény eredetű, és mind a mai napig keresztény lényegű”. Idézi Hegelt, aki ezt mondja: „*Hogy az embert jogaiban végtelen személyiségként fogjuk föl, ezt csak a kereszténység tanította meg nekünk*”. Hivatkozik az Európa Unió szerződéstervezetére, amely egyben „*a szabadságon és emberi méltóságon, tehát Európa keresztény tradícióján alapuló demokratikus jogállam tervezet is*”. Már XII. Piusz pápa megfogalmazta 1957-ben az Európa kongresszus előtt: „*csak a keresztény üzenet – mely Európa számára mintegy a kovász szerepét tölti be – képes arra, hogy egy nemzetek fölötti közösségben szavatolja a kulturális különbözőségek tiszteletben tartását, valamint a megbékélés és az együttműködés szellemét*”.

(Dr. Boda László: Inkulturáció, egy ház, Európa – Az evangélium és a kultúrák átültetése, Mundecon Kiadó, 1994, 176-181. old.)

Nemcsics Ákos Kosel Templom
Németország (1991).

„**Mindegyikünk**, mint egyetlen és megismételhetetlen, mint aki maga is dolgozik, **önmagát képes az egyházi közösség szolgálatára és növekedésére följánlani**, és saját maga egyéni módján megkapja és befojadja az egyetemes Egyház kincseit. Ez ugyanis a szentek közössége ... a mindenkihez tartozó jó minden egyes hívő sajátja lesz és minden egyes hívő java mindenki javára válik. Nagy Szent Gergely pápa szavaival: **minden egyes keresztény az összes többi hívő támasza és az összes keresztény minden egyes hívő támasza.**”

(Boldog II. János Pál pápa: *Christifideles laici*, 1988. 28. old.)

A közösség küldetése

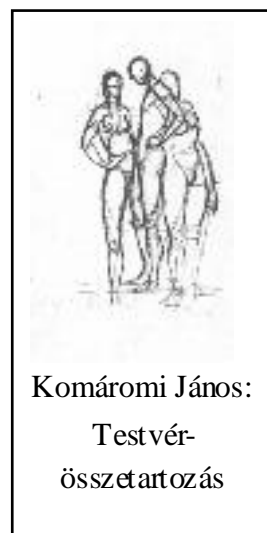
1. Gondolatébresztő

Mi az „igazi” közösségek titka? Sokszor már elcsépeletnek tűnik maga a szó is: „közösség”. Gyakran használjuk, és így közhellyé válik. Ezúttal azonban nem az egyszerű emberi csoportokra gondolunk, hanem a valódi krisztusi közösségre, melynek lényegét Jézus így fogalmazza meg: *„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”* (Mt 18,20)

A krisztusi közösség sajátossága a benne élő szeretetkapcsolatokban rejlik. A Szentháromságban megnyilvánuló szeretet ugyanis emberi kapcsolatainknak is mintája. Egy jó közösség első ránézésre talán semmi különösöt nem mutat – sőt, akár később sem. Ugyanakkor mégis egyszerűen és észrevétlenül hat a szeretet erejével. Jézus erre az életformára, a szentháromságos szeretetre bízta, sőt kötelez bennünket. *„Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást; ahogy én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról ismeri meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt”* (Jn 13,34-35). A szentháromságos szeretet, vagyis a „Jézus-követő szeretet” titka az eggyé válás: a befoadás és az ajándékozás lelkülete.

Amint XVI. Benedek pápa is megfogalmazta *A föld sója* című könyvében: *„Kollektív módon nem lehet szeretni az embereket.”* Minden embert szeretni könnyű, de azt az egyet, aki velem szemben áll, sokkal nehezebb. A szeretet konkrét cselekedeteit először és leginkább szűk körben tudjuk megvalósítani. Ugyanakkor ez az „egyéni” szeretet nem tehet, nem tesz bennünket individualistává, elszigeteltté. Péter apostol első levelében így jelöli meg a keresztény közösség egyik fontos jellemzőjét: *„Mindenekelőtt pedig kölcsönös szeretettel legyetek egymás iránt szüntelenül”* (1Pét 4,8). A kölcsönösség a szeretet új minősége, Isten belső életének teremtő erejű tükröződése a világban. Az Egyház hivatása valójában megfogalmazható ebben is: kölcsönös szeretetben élő közösségek hálóját alkotni az emberiségben. A II. vatikáni zsinat egyik megfogalmazása így hangzik: *„Mivel Isten népe közösségekben, főként plébániai és egyházmegyei közösségekben él s ezekben válik láthatóvá, ezeknek is feladata a tanúskodás Krisztusról a nemzetek előtt. A megújulás kegyelme a közösségekben csak akkor növekedhet, ha szeretetük határait az egész földkerekségre kiterjesztik, s a távollévőkről ugyanúgy gondoskodnak, mint saját tagjaikról. Így Istentől e nagyszerű feladatra kiválasztott tagjai révén az egész közösség imádkozik és tevékenyen együttműködik a nemzetek között.”* (AG 37)

Föltehetjük a kérdést: a mi közösségünk hol tart? Hajlamosak vagyunk talán negatívan értékelni közösségünket, hiszen az Egyház sok közössége bizony gyakran tökéletlenül éli ezt az eszményt. Fejlődésünk útja azonban nem önmagunk leértékelése. A feltámadt Krisztusba vetett reménnyel indulhatunk: *„Mert amint a test egy, bár sok tagja van, a testnek pedig minden tagja, bár sok, mégis egy test, úgy Krisztus is”* (1Kor 12,12). Különböző vagyunk, különböző adottságokkal rendelkezünk, így egymást kiegészítve, segítve, együtt leszünk egyek.

2. Az emmauszi tanítványok (Lk 24,13-35)

Először lassan, figyelmesen olvassuk fel a történetet. Előtte kérjük még a résztvevőket, hogy igyekezzenek beleélni magukat, képzeljék el a környezetet, a szituációkat és a szereplők érzéseit. (Ennek érdekében azt is javasolhatjuk, hogy felolvasás alatt mindenki hunyja be a szemét.)

A csoportvezető ezután válasszon kikét embert, akik vélhetően hasonlóan gondolkodnak, és hajlandók játékba bocsátkozni: ők lesznek az emmauszi tanítványok. Szükség lesz még valakire, aki Jézus szerepét játssza. A többiek alkotják a Jeruzsálemben maradt tanítványok közösségét.

Most ismét olvassuk fel a történetet. Miközben a vezető olvas, a szereplők némajátékokkal, gesztusokkal követik a történet eseményeit. (A felolvasó az első versek végén mindig tartson néhány másodpercnyi szünetet, és tekintsen a „színészekre”, ezzel sarkallva őket a játékra. Később erre már nincs szükség, de a lassú hangsúlyos olvasás segíti a játékot.)

A 34. vers így kezdődik: „Azok elmondták...” Ennél a résznél g j a következő sorra mutatva g j a „jeruzsálemiek” közül adjuk oda valakinek a könyvet, hogy olvassa föl: „Valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak!”

A 35. vers után szólítsuk fel őket: valóban beszéljék is el ezt az élményt saját szavaikkal a Jeruzsálemben maradt tanítványoknak.

Amennyiben feltételezhető, hogy az események folytatására mindenki emlékszik, ekkor megkérhetjük „Jézusunkat”, hogy játssza tovább a szerepét, és jelenjék meg a tanítványoknak. (De ha szükséges, ezt megelőzően a vezető foglalja össze a történet többi részét, illetve emlékeztesse rá a résztvevőket.) Ebben a szakaszban mindenkinek lehetősége nyílik beszélni a „Föltámadottal”, hogy személyesnek érezze küldetését a világ felé. Szerencsés, ha előre oda tudunk készíteni valami ennivalót, amivel megkínáljuk Jézust.

A játék folytatásához ülünk le egy szoros körbe. Kérjük meg a résztvevőket, mesélik el, hogyan érezték magukat a jelenet eljátszása közben.

Ezután kérjük fel a közösség tagjait: mondjanak mindenkiről egy jó tulajdonságot, amellyel hozzájárulnak a plébániaközösség jólétéhez. Nevezzük meg a tőlünk balra ülő résztvevőt, és először mi beszélünk hozzá. Például: „Mónika mindig olyan finomakat süt, hogy így a nehéz munkák is könnyűvé válnak.” Vagy: „Misi mindig tudja, hol keressük az elkeveredett számlákat, amikor meg kell csinálni az egyházközségi adóbevallást.” A többiek ehhez hasonlóan folytassák a kört.

3. Az egyház tanítása a közösségről

II. János Pál pápa *Redemptoris missio* kezdetű enciklikájából:

A II. vatikáni zsinat az Egyház életét és tevékenységét újra összhangba akarta hozni a mai világ igényeivel. A missziós feladatot állította előtérbe, mert ennek mozgatóereje magában a szentháromsági küldetésben gyökerezik. A missziós indíték tehát a keresztény élet legbensőbb természetének sajátja, és ez sugalmazza az ökumenizmust is: „Hogy mindnyájan egyek legyünk..., hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem”. (RM 1)

Nemcsics Ákos: Ökuménia (1997)

A Katolikus Egyház Katekizmusából:

„Az Egyház Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének”: hogy az emberek Istennek való bensőséges egyesülésének szentsége legyen, ez az Egyház elsődleges célja. Mivel az emberek közötti közösség az Istennel való egységben gyökerezik, az Egyház az emberi nem egységének is szentsége. Az Egyházban ez az egység már alakul, mivel az embereket összegyűjti „minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből” (Jel 7,9); ugyanakkor az Egyház „jele és eszköze” e még alakuló egység tökéletes megvalósulásának. (KEK 775)

II. János Pál pápa Novo millennio ineunte kezdetű enciklikájából:

„A közösségi szellem mindenekelőtt azt jelenti, hogy szívünk pillantását a bennünk lakó Szentháromság misztériumára szegezzük, akinek fényét fel kell ismernünk a mellettünk élő testvérek arcán is. A közösségi szellem azt jelenti, hogy a misztikus Test mélységes egységének megfelelően figyelünk hittestvéreinkre, úgy tekintünk rájuk, mint „közülünk valókra”, megosztjuk velük örömeiket és szenvedéseiket, kitaláljuk vágyaikat és válaszolunk szükségleteikre, igaz és mély barátságot kínálunk nekik. A közösségi szellem azt a képességet is jelenti, hogy meglátjuk a másikban a jót, hogy úgy fogadjuk és értékeljük azt, mint Isten ajándékát: mint „számomra való ajándékot” is, nem pusztán annak a testvérnek az ajándékát, aki közvetlenül kapta. A közösségi szellem végül azt jelenti, hogy megadjuk a testvérnek az „őt megillető helyet”, hogy „hordozzuk egymás terhét” (Gal 6,2) és elutasítjuk azokat az önző kísértéseket, melyek folyamatosan fenyegetnek bennünket, s amelyek versengést, karrierizmust, gyanakvást és irigységet szülnek. Ne essünk illúziókba: e lelki haladás nélkül a közösségalkotás külső eszközei nem sokat érnek. Lélek nélküli látszattá válnának, csak mímelnék a közösséget, nem pedig a növekedés kifejeződéseit és útját alkotják.” (NMI 43)

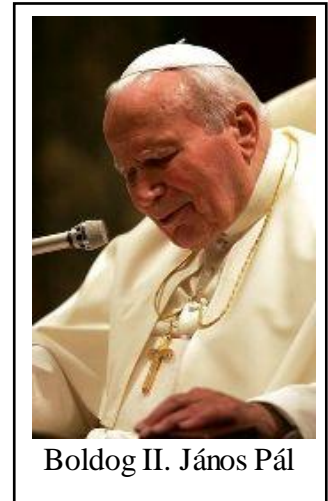
A fenti idézetek nyomán indítható beszélgetés célja megérteni közösségünk hivatását, nagyszerűségét, a szentháromságos szeretetből fakadó lehetőségeit. A vezetőnek itt minél konkrétabban, az adott közösség helyzetéhez alkalmazva kell megfogalmaznia a szempontokat. A beszélgetés elindításában segíthetnek az alábbi kérdések:

- Mit tehetünk, hogy közösségünk valódi, krisztusi közösség legyen?
- Hogyan élhetjük meg a szeretetet a közösségben? Mitől válik az mélyebbé?
- Mit tehetünk, hogy a közösség a megtérés helye legyen? Mit jelent a megtérés?
- Kiscsoportok szerepe (Vannak-e ilyenek nálunk? Létrehozhatók-e?)
- Hogyan hatja át kapcsolataimat a szentháromságos szeretet?
- Hogyan tudok szeretetet adni a közösségben? Mennyire tudom elfogadni a szeretetet?
- Egy-egy közösségi alkalommal éreztem-e már, hogy történik valami bennem; közelebb érzem az embereket?
- Éreztem-e már a közösség megtartó erejét?

4. Imádság

Istenünk! Szentleked nap-nap után formál minket jó tulajdonságainkban. Tetteinkben, amelyeknek örülnek társaink, amelyekkel könnyebbé tesszük mások életét. Cselekedeteinkben, amelyekkel teljesítjük akaratomat, s amelyek melengetik a szívünket. Szeretnénk egyre inkább közösséggé, a Te egyházaddá válni. Kérünk, alakíts bennünket egyenként és közösen, hogy egyre inkább Te élj bennünk és a Te képedre alakuljunk.

Köszönjük meg egymást és lehetőségeinket is az Úr imádságába foglalva: Mi Atyánk...
(Krisztust hirdetjük mindenkinek – OLI, 2006)

Boldog II. János Pál

Komáromi János: A nemiség személytelenségében érlelődő jövő

(Egy új diktatúra ébredése)

Mottó: XVI. Benedek pápa az emberi természetet, a házasságot, a családot fenyegető, azok létét megkérdőjelező ideológiával szemben emelte fel hangját 2008. XII. 22-én egyik évváró beszédében:

„Az egyháznak védelmeznie kell az embert az emberi természet leromlásával szemben... Kötelessége, hogy az emberről, mint férfiről és nőről beszéljen, és megkövetelje a teremtés eme rendjének tiszteletben tartását... Amit napjainkban a "gender" fogalma alatt sokféle értenek, az lényegében az ember kiszakítását célozza a teremtés a Teremtő rendjéből. Az ember maga akarja megalkotni önmagát, és saját lényét maga kívánja meghatározni. De így az igazság ellen, a teremtés szelleme ellen fordul...”

A Mexikói Katolikus Családkongresszus (2009. február) több előadása ugyancsak felhívta a résztvevőknek, valamint a katolikus egyház vezetőinek figyelmét, hogy világszerte megjelenik a „gender” fogalom torzított használata, amely a humán és a keresztény ember-, család- és házasság-kép alapjait támadja meg. E támadással szemben az egyháznak is fel kell készítenie övét. Ez a FVR-re különösen is vonatkozik.

XVI. Benedek Pápa

Egy püspök és egy író, valamint egy politikus segítő gondolatával kívánom indítani észrevételemet.

„A hívő embernek, ha keresztény, az Istennel fennálló kapcsolata mellett az emberekkel való viszonyára is kötelességszerűen figyelnie kell. Részt vállal a közügyek intézésében és a közjó előmozdításában, tehát politizál, alakítja társadalom életét. Ha ezt elhanyagolja, súlyosan vét a felebaráti szeretet parancsa ellen.” (*Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök*)

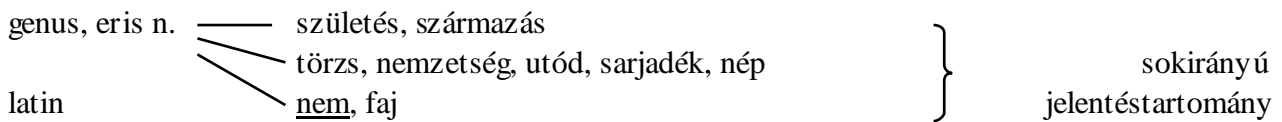
„Idiótának kell lenni, hogy az ember a tőle független változásban hinni tudjon, az olyan változásban, amelyben tevékeny része nincs.” (*Hamvas Béla: Silentium*)

„A rosszal való együttműködés megtagadása éppoly föltétlen kötelesség, mint a jóval való együttműködés.” (*Mahatma Gandhi: A költő aggodalma*)

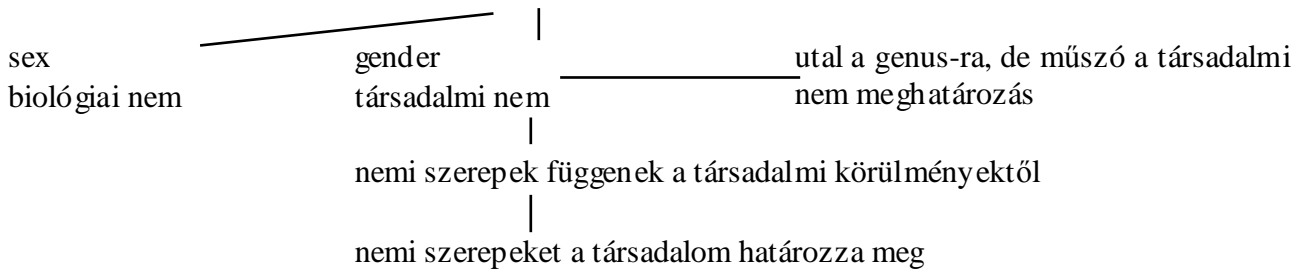
Az adott korlátok, valamint témánkat (gender elmélet – ideológia) érintő ismeretanyag eddigi korlátoltsága is azt igényli, hogy a lehető leghatékonyabban próbáljam összefoglalni a ránk leselkedő terheket és veszélyeket.

A várható nehézségekkel való küzdelemhez és megoldásához az előzetes ismeret komoly segítséget jelenthet. Ezért próbálunk együttgondolkozni.

Mielőtt az elméletről, ill. ideológiáról beszélek, egy rövid etimológiai kitekintés látszik fontosnak.

az angol nyelvben – ahogy a szakirodalmat böngészve értem, mert magam nem tudok angolul – két rokonfogalmat használnak a nem jelölésére

Ezért, a szó ejtésénél nem hibás a latinus kiejtés, noha az angol változatot halljuk többször. Talán nem is véletlenül. Nyilván az angolos kiejtést azért szorgalmazzák, mert az ideológiai tartalmat ezzel gondolják átvihetőbbnek. Minthogy maga az egész elmélet ill. ideológia nem világosan és egyértelműen megfogalmazott, különösen is szeretnék itt utalni Heideggerre, aki találóan mondta, hogy a nyelv a lét háza. Illusztrációként említem, hogy az áldott állapotú nőből így lesz másállapotú, s végül (napjainkra) terhes nő.

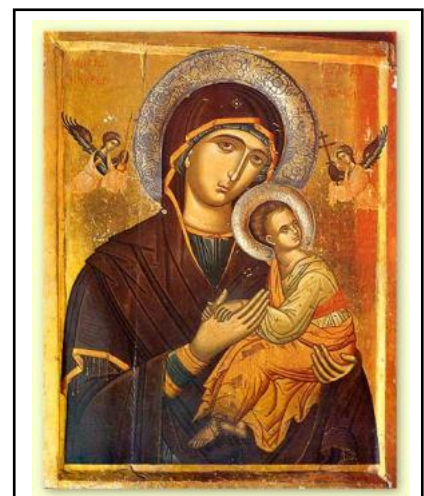
A gender elméletének egyik ideológusa – aki nem fogalmazza meg, hogy mikor milyen értelemben használja a fogalmakat – Judith Butler (egyesült államokbeli retorika és irodalomtudomány professzor) a Gender Trouble (Nemek bánata) c. könyvében a következőt mondja: „miként lehet a nemek kategóriáját, amely a nemek hierarchiáját és kényszerű heteroszexualitást okozza, megbontani.” Ennek következményeként politikai cél tehát, hogy a nyelv és a fogalmak új értelmezése által értelmezzük és alakítsuk át a valóságot. Itt is fontosnak látszik egy szemléletes példát említeni. Tehát az abortusz kapcsán használatos nyelvi torzulásnál az összeroppantandó emberi fejet első számú objektumnak nevezik.

Azt egyértelműen tudhatjuk, hogy a személytelenség irányában történő minden manipuláció a lelkiismeret megszólalását nehezíti, míg végül elhallgattatja. Attól kezdve pedig minden megtörténhet.

Egy rövid, de a kérdésünket lényegi módon érintő összefoglalást kívánok bemutatni, amihez a későbbiekben néhány kiegészítést mellékelek.

A „gender” ideológusai egy teljesen új ember- és társadalommodellt akarnak megvalósítani: szerintük a „nem” (gender) teljességgel a társadalom terméke. Az ember nem férfinak és nőnek születik (még ha biológiailag rendelkezik is ilyen adottságokkal), hanem csupán a család és a társadalom elvárásai nevelik őt férfivá és nővé.

André Ving-Trois bíboros, a Francia Püspöki Konferencia elnöke a CCEE plenáris gyűlésén tartott a gender-témáról előadást. Amint elmondta: „A házastárs és a család fogalmának értelmezésében mélyreható változások mentek végbe az utóbbi időben. E fogalmak lényegének értelmezése jelenleg nagyban függ a gender-elmélettől, az 1950-es évek óta terjedő ideológiától, amely ma már referenciaként szolgál nemzetközi szervezetek és különböző országok politikája számára; sőt immár kötelező hivatkozási ponttá vált. A gender-elmélet – az állampolgári egyenlőség nevében – megkérdőjelezi a nemi különbözőség

Szűzmária 16. századi ikon

értelmét. A férfi és női nemet tehát társadalmi képződményként fogja föl, amelyet le kell bontani, hogy mindenki személyes irányultságának megfelelően teremthessen társas kapcsolatot.” Majd három pontban foglalta össze az ideológia fogalmait: 1. A gender-elmélet különválasztja a biológiai nemet a gendertől (társadalmi nemtől). Az ember fizikailag lehet férfi vagy nő, de valójában nem ez számít, hanem az, hogy az illető a férfi, női, homoszexuális, transzszexuális, vagy valami más – maga által jónak tartott – nemhez tartozónak tartja magát. Így mindenféle házastársi és családi forma létezhet. A létrejövő kapcsolatokat pedig, mivel léteznek, törvényesen el kell ismerni. 2. A nőknek meg kell szabadulniuk a férfiak hatalmától, és minden téren meg kell valósítaniuk az egyenlőséget. Ezért kell csökkenteni az olyan egyenlőtlenségeket, amelyek például a terhességgel kapcsolatosak (fogamzás gátlás, abortusz, munkavállalás). 3. A nemi identitás az ember vágyaitól függ, nem pedig nemiséggel bíró testétől. A törvényeknek figyelembe kell ezt venniük, és harcolniuk kell a diszkrimináció, különösen a homoszexuálisokat érintő hátrányos megkülönböztetés ellen. A hivatalos iratokon többé nem az ember neme, hanem „gender”, vagyis társadalmi neme szerepel.

Ez az új ideológia elrugaskodott az emberi valóságtól. A gender-elmélet elutasítja a nemiséggel rendelkező test fogalmát, hogy egyenlővé tegye a férfit és a nőt. Azt állítja, hogy mindenki saját szubjektív igényeinek megfelelően alkotja meg identitását, és az, hogy valaki férfi vagy nő, csupán kulturális képződmény. Itt ellentmondás támad az ember saját maga általi meghatározása, illetve a társadalom általi meghatározottsága között (természet és kultúra közötti konfliktus). Ez az elmélet az identitások uniformizálása érdekében a férfi és női hivatást is tagadja. Van azonban más út is, mint egy aszexuális társadalomkép felvázolása és követése.

A gender-elmélet a nemi identitás teljesen szubjektív látásmódját dolgozza ki. Pontosabban fogalmazva, a nemi „irányultság” kerül az „identitás” helyére, amely így elveszti objektív mivoltát. *A személy nem egyesülhet a másikkal kizárólag saját maga által meghatározott irányultsága alapján.* A társadalom sem egyéni, a házastársi kapcsolat és a család jelentésével ellentétes irányultságok alapján szerveződik. A férfi és a nő identitásának ennél objektívebb megközelítését kell előnyben részesítenünk.

A francia bíboros konklúziója szerint a gender-elmélet nyomán számos olyan szabályozás jött létre, amely megváltoztatja és összezavarja a férfi-nő kapcsolat, a házasság és a család jelentését. Ez az ideológia ellenségeskedést szít férfi és nő között. Alapjaiban kérdőjelezi meg a házastársi viszony, a család és a nemzés értelmét. Összekeveri a nemi identitást egy-egy sajátos szexuális irányultsággal, például a homoszexualitás és az interszexuális állapotok esetében. Sohasem lesz az egység, az összetartás és a társadalmi béke forrása. Számos vesztes kihatása lesz a társas kapcsolatokra és a jövő nemzedékekre nézve, mivel mindinkább összezavarja a személyes emberi lét alapvető viszonyítási pontjait.

A bíboros szerint rá kell mutatnunk a férfi és a nő hivatására, és a házasságban történő elköteleződés értelmére. A házasság sokféle termékenység forrása, és visszavonhatatlansága által tartós egység és a személyes kibontakozás útja. Feladatunk az is, hogy emlékeztessünk: kizárólag a férfi és a nő között létrejövő házasság ad életet, nyitja meg a jövőt és hordozza a reményt. Szellemi síkon ez a kapcsolat jelképezi Isten szövetségét az emberiséggel, és ezért a Caritas, a szentháromságos szeretet valódi jele.

A párisi érsek, André Ving-Trois bíboros entitás szintjén érintett előzményeiről kívánok néhány furcsa összefüggésre rámutatni. A gender-elméletet közvetlenül megelőző életellenes törekvésekről néhány:

Szex és az új világrend (19 év távlatából)

„Dr. Lawrence Dunegan amerikai orvos 1969. március 20-án részt vett egy gyermekorvosok számára tartott szakmai konferencián Pittsburghban, ahol az egyik előadó dr. Richard Day, egyetemi tanár volt. Dr. Day mintegy 80 főnyi orvosokból álló hallgatóságának rendkívüli témájú előadást tartott. Beszéde előtt felkérte hallgatóit, hogy se jegyzeteket, se magnófelvételeket ne készítsenek és vegyék bizalmas jellegű belső tájékoztatásnak mondanivalóját. Dr. Dunegan egyike volt a hallgatónak, és 1988-ban Randy Engel kérésére emlékezetből felidézte és szalagra rögzítette, amit 1969-ben hallott. Dr. Day nem annyira a múlttal foglalkozott, sokkal inkább a jövőt vázolta fel. Előadásának célja az volt, hogy felkészítse az orvosokat a várható változásokra, és ily módon megkönnyítse alkalmazkodásukat az új helyzethez. Meg volt róla győződve, hogy információival segíti orvoskollégáit. Dr. Day állandóan hangsúlyozta, hogy az embereknek hozzá kell szokniuk a folyamatos változáshoz, mert semmi nem marad a jelenlegi állapotában. Gyakran ismételte: „az emberek annyira bíznak egymásban, hogy fel sem teszik a legfontosabb kérdéseket.” Többször is elmondta: „Mindennek két célja van. Egyik az állítólagos cél, amely elfogadhatóvá teszi a változást az emberek számára és van egy másik, az igazi cél, amely valójában az új rendszer létrehozását segíti elő.” Hozzáfűzte azt is, hogy „nincs más lehetőség az emberiség számára.” ...

(továbbá)

... Az embereknek nem engedik majd meg, hogy csupán azért legyenek utódaik, mert akarják, vagy azért, mert könnyelműek voltak. Ahhoz nyújtanak segítséget, hogy a házaspároknak egy gyerekük legyen, és csak a kiemelkedő teljesítményt nyújtó kiválasztottaknak lehet három. Az átlagembereknek a két gyermeket engedélyezik. Ez a születésszabályozási mérce abból adódik, hogy a nulla népességnövekedéshez 2,1 gyerek szükséges családonként. Ez azt is jelenti, hogy csak minden tizedik házaspárnak lehet három gyereke. Világossá vált, hogy a népesség-ellenőrzés nem egyszerűen születésszabályozást jelent. Valójában a világ lakosságának a korlátozásáról van szó.

A szexuális kapcsolat átértékelése

A cél olyan szexuális magatartás kialakítása, amely nincs kapcsolatban a fogamzással, továbbá olyan gyermeknemzési gyakorlat elterjesztése, amely nincs kapcsolatban a szexszel. Dr. Day szerint el kell választani a szexualitást a szaporodástól. Mivel a szex örömet okoz és túl erős rá a készlet, ezért nem várható, hogy az emberek lemondjanak róla. Bizonyos, az élelmiszerbe és a vízbe elhelyezett hatóanyagokkal lehet csökkenteni a nemi vágyat, de ez nem praktikus. Ezért a háttérhatalom stratégiái azt a megoldást választották, hogy csökkentés helyett inkább növeljék a szexuális aktivitást, de oly módon, hogy az ne eredményezzen fogamzást.

Komáromi János:
Teremtésvédelem

Ezért az első szempont, amit megvizsgáltak, az a terhesség-megelőzés. Ezt erőteljesen népszerűsítik majd. Tudatilag annyira összekapcsolják a védekezést és a szexuális tevékenységet, hogy az emberek szinte ösztönösen alkalmazni fogják a fogamzásgátló eszközöket, amikor szexuális kapcsolatra készülnek. Ezért gondoskodnak arról, hogy a különböző terhesség-megelőző eszközök és módszerek ismertek és könnyen elérhetőek legyenek. Az ilyen eszközöket minden patikában és kozmetikai üzletben jól látható helyre teszik ki, együtt a cigarettával és a rágógumival. Ez a fajta nyíltság azt sugalmazza majd a fiataloknak és felnőtteknek egyaránt, hogy az ilyen védekező eszközök az élet természetes tartozékai. Ezt kiegészítik azzal, hogy az iskolákban könnyen elérhetőek lesznek az úgynevezett szexuális nevelés keretében.

Szexuális nevelés, mint a világkormányzat eszköze

A szexuális nevelés célja hozzászoktatni a fiatalokat ahhoz, hogy a nemi élet és a fogamzásgátlás összetartozik. Ezt tudatukba kell vésni, mielőtt megkezdik az aktív szexuális életet. A dr. Day előadása és dr. Dunegan visszaemlékezése között eltelt 19 évben az Egyesült Államok számos iskolájában „iskolai klinikákat” hoztak létre, amelyek elsősorban terhesség-megelőzéssel, születésszabályozással és a népszaporulat kontrolljával foglalkoztak. Az egyik cél az volt, hogy a szexualitás és a fogamzás elleni védekezés össze legyen kapcsolva.

Dr. Day természetesen az abortuszra is kitért, és hangsúlyozta, hogy az nem minősül többé bűncselekménynek, hanem elfogadott és normális jelenség lesz. Az abortuszt közpénzből fogják finanszírozni azok számára, akiknek ehhez nincs pénzük. A védekező eszközöket szintén közköltségen biztosítják, hogy anyagi okokból senkinek se kelljen lemondania róluk. Ha az iskolai szexuális felvilágosító programok korai terhességhez vezetnek, az se okoz problémát. Azok a szülők, akik erkölcsi vagy vallási alapon ellenzik az abortuszt, ilyen esetben – szükségmegoldásként – elfogadják, mert nem akarják, hogy gyermeklányuk terhes maradjon. Ez lehetővé teszi az abortusszal szembeni társadalmi ellenállás megtörését.

Komáromi János:
Madonna

A homoszexualitás bátorítása

A háttérhatalom hosszú távú társadalom-átalakító programját beavatottként ismerő dr. Day közölte: támogatni fogják a homoszexualitást, és az embereknek meg lesz engedve, hogy azonos neműekkel létesítsenek nemi kapcsolatot. Nem kell többé az ilyenfajta hajlamot elrejtteni. Az idősebb embereket is bátorítani fogják, hogy aktív szexuális életet éljenek még idős korban is. Mindenkinek meg fogják engedni, hogy tetszése szerint élvezhesse a nemi életet. Semmi nem lesz tiltva.”

(Dr. Drábik János: Uzsoracivilizáció)

Remélem, egyikünk se gondol arra, hogy mindez a koncepció egy akkor és ott történő improvizáció eredménye. Ezt nyomatékosan bizonyítja, hogy az említett egyetemi tanár a jegyzetelés és a felvétel mellőzéseivel kezdte el beszámolóját. Tehát amikor André Vingt-Trois bíboros az 1950-es évektől datálja a gender ideológia terjedését, akkor bizony az amerikai eseményekre is gondol. Ezért is olyan fontos II. János Pál pápa már 1981-ben pontosan jelzett figyelmeztetésére figyelni, amit az Apostoli buzdítás a keresztény családhoz címen adott közzé, és ami ma sem veszített semmit aktualitásából: „A jelen körülmények között a kultúra súlyosan eltér az emberi nemiség igazi jelentésétől, sőt tévedésbe van vele kapcsolatban, mivel kiszakítja azt a személlyel való lényeges összefüggésből. Ezért az Egyház még égetőbbnek érzi feladatát és tudja, hogy helyettesíthetetlen szerepe van abban, hogy a nemiséget úgy mutassa be, mint a teljes személy javát, amely személy mint férfi és nő Isten képeire teremtett. (32. pont) Ezért tartotta a nagy pápa Boldog II. János Pál fontosnak erről a kérdéstről újra meg újra beszélni. Gondoljunk itt az 1980. december 17-től 1984. július 21-ig tartó Audiencia-beszédekre a Vatikánban, amit a Kairosz Kiadó 2008-ban *A test teológiája* címmel adott ki. De az ezt megelőző elmélkedések is olvashatók magyarul *Férfi és nő*, valamint *Az emberi szív* címmel.

Tehát, mint látjuk, rendkívül érzékenyen reagál az Egyház a felmerülő nehézségekre, a torzító ideológia elembertelenítő törekvéseivel szemben. Különösen is feltűnő ebben az esetben, mikor nem is nyíltan, hanem a színpalak mögött építgetik és alapozgatják egy egészen félelmetes diktatúra alapjait. Kérem, hogy ne próbáljuk bagatelizálni – mondván, hogy ez olyan örültség, amit nem lehet komolyan venni – hiszen a 20. század két embertelen diktatúrája is kezdetben ugyanilyen képtelenségnek tűnt és haláltáborokban végződött. Jól fontoljuk meg, hogy azoknak is az alapja az ateizmus és a tételes keresztényüldözés volt. Érdeemes megjegyeznünk, hogy akkor is az Egyház volt a veszélyek pontos jelzője, ezért most is figyeljünk jelzésére és a bűnösök között ne váljunk cinkos némmávé.

II. János Pál pápa

Talán nem érdektelen emlékeznünk arra, hogy a 20. század már említett két diktatúrája – a fasiszta és a kommunista – egyaránt kódosított, titkosított a fogalmak mögé bújva. A munka nemesítő nagyszerűségét hangoztatva a zsidóság vallási vagy faji jellegén intellektualizálva próbálták felejtetni és egyben elfogadhatóvá tenni az embertelenséget. De a bolsevik kommunista osztályharcra alapított egyenlődsdi sem volt kevésbé embertelen. Gondoljuk el, hogy az 1970-es évek végén és az 1980-as évek elején juthattunk csak el odáig Magyarországon, hogy a Bölcsész Kar hivatalos tananyagából botrányokat ébresztő viták eredményeként kerülhetett ki a „Mikor szabad megölni anyánkat” c. „morális” dilemma.

Fontos tudnunk, hogy ebben a filozófiát és etikát, valamint elképesztő ideológiai elemeket ötvöző „szakirodalomban, ami tananyagként szerepelt a felnövekvő ifjúság és leendő értelmiségi vezetők számára nem pusztán megengedhetőnek, hanem kívánatosnak tartották az osztályidegen, burzsoá vagy kulák, tehát nem proletár szülő meggyilkolását, és minimum feljelentését ill. kiszolgáltatását az államgépezet hatalmi apparátusának.

Most pedig, a 21. század kezdetén a nemi sztereotípiák erősítése ill. gyengítése, valamint a társadalmi nem (gender) egyenlősítést ígérő humánökológiai abszurditásait elemezgetve minden józanságot meghatározni képes természeti törvény tagadásával alapozgatja az eddig még nem ismert diktatúra embertelenségét. Okos dolog volna megfelelő mértékben szembesülni a nyelv mögé bújni igyekvő rombolási szándékkal, ami hovatovább az örültség jeleit mutatja. Vagy a semmivel nem ésszerűsíthető igazságtalanságot kívánja megjelölni, mint vezérlő elvet. Biztos és megingathatatlan tudásként teljes bizonyossággal állíthatjuk és ennek szellemében végezhetjük nevelői és oktatói munkánkat, hogy „Az emberi nem jövője a családtól függ! Elengedhetetlen és fontos feladat tehát, hogy minden jóakarátú ember vállalja a kötelezettséget, hogy őrizze és ápolja a család javait. ... Szeretni a családot azt jelenti: becsülni és állandóan támogatni értékeit és képességeit. Szeretni a családot ugyanaz, mint felismerni a reá leselkedő veszélyeket és bajokat, azért, hogy le lehessen azokat győzni.” (II. János Pál: *Apostoli buzdítás a keresztény családokhoz*. 86. pont)

Végül szeretnék nyugtató gondolatokkal is szolgálni annak ellenére, hogy a témánk, amiről értekeznünk és gondolkodnunk kell, egyáltalán nem vigasztaló vagy nyugtató. De mert hitünkben tudhatjuk, hogy a házasság lényegileg kapcsolódik az egész keresztény közösség életéhez a szövetség révén, azaz az Egyházon keresztül, ami az alapvető Szentség. Ezen a kapcsolaton keresztül kapnak a házastársak erősítést a közösségtől, amelyet ők maguk is építenek. Ebben a tágabb közösségi szövetségben tapasztalják meg az emberek Isten jelenlétét, a Szentháromság bensőséges egységét: ez a szövetségi kapcsolat mintegy a spirituális környezet, a Szentháromság ökológiája.” (Meggzszentelő szerelem, 94. old. Márton Áron Kiadó.) Jézus egyértelmű ígérete pedig, hogy a pokol erői is tehetetlenek az Egyházzal szemben.

Teljes bizonyossággal tudjuk, hogy „A kereszténység, még ha bizonyos kulturális körülmények néha el is torzították, végérvényesen a személy transzcendenciáját állította, tehát azt, hogy a férfi és a nő mindketten személyek, jóval többek, mint egyenlők – abszolútak. Ezért írhatta Szent Pál: „Krisztusban nincs férfi, sem nő” (Gal 3,28), mindenekelőtt és alapvetően személyek vannak.” (*Olivier Clément: Kérdések az emberről*).

Ezért olyan pontos a nagy teológus, Hans Urs von Balthasar megfogalmazása: „Az ember a bevégzett teremtéskor kettős egység, két különböző, egymástól azonban nem szétválasztható valóság, ahol az egyik jelenti a másik számára a teljességet, s mindkettő egy előre nem látható végleges egységre irányul, kettős, anélkül, hogy az egységet kettővel szorozná meg, egyszerűen egyetlen valóság két pólusa, egyetlen létnek két különböző megnyilvánulása... egy létezés két életben, de semmiképpen sem két töredéke az egy egésznek, amelyet utólag újra egyesíteni kellene.”

Ezt a fontos és nehezüdő témát csak megszakítani lehet, befejezni nem! Ezért most az elkövetkezendő alkalomig megszakítjuk.

Komáromi János

FERENCES IRODALOM

Szent Ferenc: AZ ERÉNYEK KÖSZÖNTÉSE

Üdvözlégy Bölcsesség Királynénk, tartson meg téged az Úr nővéreddel, a szent tiszta Egyszerűséggel egyetemben.

Óh Úrnők, szent Szegénység, tartson meg téged az Úr nővéreddel, a szent Alázatossággal együtt.

Szent Szeretet úrnők, tartson meg téged az Úr nővéreddel, a szent Engedelmességgel egyetemben.

Mindnyájan ti, szent erények, tartson meg benneteket az Úr, kiből eredeteket vettétek és közénk jöttetek.

Nincs ember a föld hátán, aki csak egyet is meg tudna közületek magának szerezni, mielőtt egészen meg nem hal magának. És viszont aki csak egyet is bír közületek, és a többi ellen nem vét, valamennyiőtököt birtokolja; míg ha csak egyikőtök ellen is vét, egyikőtököt sem mondhatja magának és valamennyiőtök ellen vét. És mindegyikőtök megszégyeníti a bűnöket és vétkeket.

A szent Bölcsesség megszégyeníti a világ minden bölcsességét és a test bölcsességét. A szent szegénység megszégyeníti a világ minden kapzsiságát, fukarságát és kicsinyes aggályoskodását. A szent Alázatosság megszégyeníti a felfuvalkodottságot, és csak az e világnak élő embereket s általában mindent, ami a világban van.

A szent Szeretet megszégyeníti a világ és a test minden kísértését, úgyszintén minden testi félelmet. A szent Engedelmesség megfékezi a test és vér minden ágaskodását. Az engedelmes ember megfegyelmzett testét készségesen alárendeli a lélek szolgálatának, aláveti testvére akaratának és a világ minden emberének, sőt nemcsak az embereknek, hanem a szelíd és vad állatoknak is, már amennyire az Úr onnét felülről megengedi ezt nekik.

HOL VAGYOK ÉN?

Meditációt segítő mese

Nagy ünnep volt a városban. A mindenki által tisztelt és szeretett szobrászművészt – akinek szobrai több helyen is díszítették a várost – ki akarták tüntetni egy arany babérkoszorúval. Ekkor így beszélt a szobrász. Kedves társaim, barátaim, igazán büszke örömmel tölt el, hogy méltányoljátok a műveimet. Nem is akarom álszerénykedve azt mondani, hogy nem jók azok a szobrok. A szobrok jók, csak mindegyikben csak egy részt tudtam beleadni magamból. Én pedig a teljes egészet akarom az egész magamat kifejezni. Ha majd azt kifaragom, akkor fogom megérdemelni a babérkoszorút. Itt a város mellett van egy nagy pusztaság, amit körülvesznek nagy bazalthegeyek. Most én oda kimegyek és ezekből a sziklákból kifaragom a teljes magamat. Ha megvan, akkor jövök vissza, akkor már megérdemlem a babért.

Az emberek kicsit elszomorodtak, de látták azt, hogy semmiképp nem tudnák visszatartani. Ezért elkísérték a város kapujáig és elbúcsúztak tőle. A művész pedig ahogy kint volt, azonnal vette a vésőjét és lázas munkával nekilátott az alkotásnak. Amikor kész lett, szigorú önkritikus szemmel megnézte a műveket. Nézte és egy kis sóhajjal így szólt: Hát igen, ez egy jól sikerült szép emberi test. Akár Ádám is lehetne, mielőtt az Úr belelehelte a halhatatlan lelket. Nem ezt akartam – és már a kezében is volt a csákány, amellyel apró darabokra törte a sikerületlen alkotást. De nem tétlenkedett sokáig, hanem teljes energiával alkotott tovább. Mikor ezzel is elkészült, akkor így szólt: ebben van valami, de még csak valami, én pedig a teljességet akarom. És ez az alkotás is az előzőnek a sorsára jutott. Ez így ment tovább sokáig. Néha belekiáltott az éjszakába: hol vagyon én?, de csak a hegyek kórusa visszhangzott rá: hol vagyok én? Közben múltak az évek. Nem akarta figyelembe venni, hogy lábai már nem bírják egészen úgy, mint eddig. Azt meg egyáltalán nem akarta tudomásul venni, hogy a keze már egy kicsit reszket a vésővel. Azt pedig, hogy a haja megfehéredett, észre sem vette. Hanem egy napon döbenten látta, hogy itt az út vége és egy lépést sem lehet tovább tenni. Előtte kavargott a nagy félelmes ismeretlen, amibe belepillantani sem mert. Amint ott állt a teljes tanácstalanságban, észrevette, hogy valaki mellette áll.

- Ki vagy te? - kérdezte

- Szobrász, mint te.

- Hát te ismersz engem?

- Jobban, mint te magadat.

- Hogy lehet az? Hitetlenkedett fel benne a csodálkozás.

- Kiáltásaidat az éjben nem csak a hegyek visszhangozták. Bennem is visszhangzott, de te nem hallottad. Kétségbeesésed szétrepülő szikláit nemcsak tégedet sebeztek meg, hanem engem is. A véreimből rád is hullott, de te nem vetted észre.

- Akkor Te – dadogott fel ajkán az utolsó reménység – akkor Te talán azt is meg tudod mondani, hogy hol vagyok én.

- Nézz bele – és látva összeborzadását megismételte még egyszer: Nézz bele, nem kerülheted el.

Belenézett. Meglátta magát. Sudár volt, erős és tiszta. Mindenkit vonzott, de senki meg nem rendíthette. Ekkor felujjongott benne a beteljesülés. Ezt akartam!

Én is, ölelte szívére a NAGY SZOBRÁSZ örökre.

Komáromi Istvánné (11 gyermekes, 45 unokás özvegyasszony meséje, aki ma, 93. évében a 25. dédunokáját várja)

A Ferences Világi Rend Képzési levele.
Megjelenik kéthavonta.
"Ingyen kaptátok, ingyen adjátok"
Kiadja a FVR Országos Tanácsa belső használatra.
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 4.
Összeállította: Komáromi János fvr.